

Udskriftsdato: torsdag den 23. juli 2026

BEK nr 594 af 27/05/2025 (Gældende)

Bekendtgørelse om frit valg af leverandør af pleje- og omsorgsforløb efter ældrelovens § 10 og madlevering efter ældrelovens § 13

Ministerium: Børne-, Ældre- og Boligministeriet

Journalnummer: Ældremin.,j.nr. 2025-647

Bekendtgørelse om frit valg af leverandør af pleje- og omsorgsforløb efter ældrelovens § 10 og madlevering efter ældrelovens § 13

I medfør af § 18, stk. 6, og § 19, stk. 6, i ældreloven, lov nr. 1651 af 30. december 2024, fastsættes:

Kapitel 1

Anvendelsesområde og definitioner

§ 1. Bekendtgørelsen finder anvendelse for kommunalbestyrelsens fastsættelse af afregningspriser og fastsættelse af værdien af fritvalgsbeviset efter ældrelovens § 19, stk. 1 og 2.

§ 2. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Afregningspris eller afregningspriser: Den eller de priser, som kommunalbestyrelsen i henhold til ældreloven skal afregne den private leverandørs levering af tilbud efter ældreloven.
- 2) Tilsvarende tilbud: Pleje- og omsorgsforløb og madlevering, hvor der leveres tilsvarende personlig hjælp og pleje, hjælp eller støtte til nødvendige opgaver m.v. i hjemmet og genoptræning, der ikke behandles i tilknytning til en sygehusindlæggelse samt madlevering efter ældrelovens § 9, stk. 2 og ældrelovens § 13. Ved vurderingen af, hvilke tilbud der er tilsvarende tilbud, skal kommunalbestyrelsen i relevant omfang se på tilbuddets målgrupper, specialiseringsgrad m.v. Hvis kommunen har en visitationspraksis, skal den anvendes som kriterium for, hvilken type hjælp, der indgår i beregningsgrundlaget som tilsvarende tilbud.

Kapitel 2

Frit valg af leverandør af pleje- og omsorgsforløb og madlevering

§ 3. Kommunalbestyrelsen skal stille krav om, at leverandøren, som kommunalbestyrelsen har indgået kontrakt med, eller som borgerne har antaget via fritvalgsbeviset, skal informere myndigheden om ændringer i modtagernes behov for hjælp, samt om, hvordan denne information fra leverandøren skal formidles.

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en frist for, hvornår modtagere af tilbud efter ældrelovens §§ 10 og 14 efter anmodning har ret til at skifte til andre godkendte leverandører.

Kapitel 3

Fritvalgsbevis

§ 5. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om tildeling af et fritvalgsbevis til borgere, der anmoder herom, og som er visiteret til tilbud efter ældrelovens §§ 10 og 13, jf. ældrelovens § 18, stk. 2, nr. 2.

Stk. 2. Et fritvalgsbevis har karakter af en købsret til den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om efter ældrelovens §§ 10 og 13. Borgerne, der tilbydes fritvalgsbeviset, får ret til selv at udvælge og antage en cvr-registreret virksomhed til at udføre de visiterede tilbud.

§ 6. Kommunalbestyrelsen skal vejlede borgerne om, at aftalegrundlaget med den leverandør, som borgerne måtte vælge at antage efter fritvalgsbevisordningen, skal afspejle den afgørelse, som kommunalbestyrelsen har truffet om hjælpen, og den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi, således at den kontraktlige aftale med leverandøren er tilstrækkelig til at sikre, at den hjælp, som kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om, kan opfyldes inden for det aftalte.

Kapitel 4

Kommunalbestyrelsens beregning af afregningspriser ved brug af godkendelsesmodel og fritvalgsbevis uden priskonkurrence

§ 7. Kommunalbestyrelsen beregner afregningsprisen og værdien på fritvalgsbeviset på baggrund af kommunens gennemsnitlige langsigtede omkostninger ved levering af tilsvarende kommunale tilbud, jf. § 19, stk. 1 og 2, i ældreloven.

Stk. 2. Beregningerne skal foretages efter cirkulære om budget- og regnskabssystem for kommuner, jf. bekendtgørelse nr. 1051 af 15. oktober 2019 om kommunernes budget- og regnskabsvæsen, revision m.v. I beregningen skal indgå de samlede gennemsnitlige langsigtede omkostninger, der omfatter følgende:

- 1) Alle de direkte omkostninger, der er forbundet med opgavevaretagelsen, f.eks. løn, køb af materialer, herunder tøj og værnemidler, transportmidler, tjenesteydelser, reparations- og vedligeholdelsesudgifter, husleje m.v.
- 2) Alle de indirekte omkostninger, der er forbundet med opgavevaretagelsen, f.eks. lokale- og kontorudgifter, indirekte lønomkostninger, IT-udgifter, udgifter til ledelse, administration m.v., forsikringer, udviklingsomkostninger, beregnede tjenestemandspensioner, beregnede omkostninger til lovpligtige forsikringer, beregnede skadesomkostninger (selvforsikring), forrentning af driftskapital, forrentning og afskrivning af anlægskapital samt beregnede omkostninger for faciliteter i øvrigt, der er stillet til rådighed ved opgavevaretagelsen.

Stk. 3. Omkostninger knyttet til den kommunale myndighedsbetjening skal ikke medtages. Omkostninger til levering af sygeplejeydelser efter sundhedsloven skal ikke medtages.

Stk. 4. I de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har valgt helt at udlicitere driften af deres tilsvarende tilbud efter stk. 2, vil omkostningerne hertil skulle ligge til grund for beregningerne.

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal ved fastsættelsen af afregningspriser og fritvalgsbevisets værdi bruge en overheadsats efter bekendtgørelse om fast overheadsats ved fastsættelse af afregningspriser efter friplejeboligloven og ældreloven.

Stk. 2. Omkostninger, der er omfattet af overheadsatsen i bekendtgørelse om fast overheadsats ved fastsættelse af afregningspriser efter friplejeboligloven og ældreloven, skal ikke indgå som indirekte omkostninger forbundet med opgavevaretagelsen ved levering af tilsvarende tilbud.

§ 9. Kommunalbestyrelsen afregner med den leverandør, som borgeren har valgt efter fritvalgsbevisordningen, og til den pris, der svarer til fritvalgsbevisets værdi. Borgeren modtager ikke kontante midler i forbindelse med et fritvalgsbevis og hæfter ikke over for leverandøren i forhold til betaling eller manglende betaling.

§ 10. Vælger kommunalbestyrelsen at tilbyde modtagerne af hjælp efter ældrelovens §§ 10 og 13 et fritvalgsbevis samtidig med, at tilbuddene udbydes, bliver den leverandør, der vinder udbuddet, prissættende for fritvalgsbeviset.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at udbudsmaterialet indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være flere leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris.

Stk. 3. Vælger kommunalbestyrelsen at tilbyde et fritvalgsbevis samtidig med, at kommunalbestyrelsen anvender en godkendelsesordning, skal kommunalbestyrelsen sikre, at det materiale, som danner grundlag for leverandørernes ansøgning om godkendelse, indeholder oplysning om, at der i kraft af fritvalgsbeviset vil være andre leverandører om opgaven, som bliver afregnet til samme pris.

Stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen ikke har et beregningsgrundlag for fastsættelsen af fritvalgsbevisets værdi – enten fordi der ikke findes en egenproduktion af tilbuddet i kommunen, eller fordi kommunen ikke har haft omkostninger til en privat leverandør af tilsvarende tilbud – kan kommunalbestyrelsen beregne værdien ved at undersøge priserne på markedet hos leverandører af tilsvarende ydelser, eksem-

pelvis ved at indhente to til tre tilbud fra private leverandører eller indhente indberetninger om priser fra leverandører hos relevante brancheforeninger.

Efterprøvning af beregningsgrundlaget af efterbetaling

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal løbende efter behov og mindst en gang årligt i forbindelse med aflæggelse af årsregnskab foretage efterberegninger af de beregnede afregningspriser, jf. ældrelovens § 19, stk. 4, 1. pkt.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal justere afregningspriserne eller fritvalgsbevisernes værdi, når kommunalbestyrelsen bliver bekendt med, at der er misforhold mellem afregningspriserne eller et fritvalgsbevis værdi og de gennemsnitlige, langsigtede omkostninger.

§ 12. Kommunalbestyrelsen skal fremlægge grundlaget for beregningerne på leverandørens anmodning herom.

§ 13. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været højere end den fastsatte afregningspris, skal kommunalbestyrelsen efterbetale leverandøren forskellen, jf. ældrelovens § 19, stk. 5, 1. pkt.

Stk. 2. Ved vurdering af, hvorvidt der skal ske efterbetaling, skal kommunalbestyrelsen bruge de faktiske omkostninger, som kommunalbestyrelsen senest i forbindelse med regnskabsaflæggelsen har efterberegnet ved levering af tilsvarende tilbud.

Stk. 3. Efterbetalingen skal ske senest to måneder efter, at kommunalbestyrelsen er blevet opmærksom på, at afregningsprisen er lavere end kommunalbestyrelsens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud. Efterbetalingen skal omfatte hele perioden, hvor afregningsprisen har været fastsat for lavt.

§ 14. Har kommunens faktiske omkostninger ved levering af tilsvarende tilbud været lavere end den fastsatte afregningspris, skal leverandøren efterbetale kommunalbestyrelsens forskellen, jf. ældrelovens § 19, stk. 5, 2. pkt.

Stk. 2. Tilbagebetalingen skal ske efter en metode, der fastsættes under hensyntagen til den private leverandørs økonomiske situation.

Borgernes ret til et fritvalgsbevis og vejledning af borgerne om fritvalgsbevisordningen

§ 15. Kommunalbestyrelsen skal informere borgerne, når muligheden for at anmode om et fritvalgsbevis er til stede.

§ 16. Borgernes retskrav på at kunne anmode kommunalbestyrelsen om et fritvalgsbevis indtræder udelukkende i det tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen har valgt at skabe grundlag for borgernes frie valg af leverandør efter ældrelovens § 18, stk. 2, nr. 2.

§ 17. Hvis kommunalbestyrelsen ophæver muligheden for, at borgerne kan benytte fritvalgsbevisordningen, skal borgere, der har et fritvalgsbevis, varsles tre måneder forud for ordningens ophør, medmindre kommunalbestyrelsen vurderer, at ordningen ikke håndteres forsvarligt, jf. ældrelovens § 18, stk. 4.

Kapitel 5

Kvalitetskrav til leverandører af pleje- og omsorgsforløb og madlevering

§ 18. Kommunalbestyrelsen skal stille kvalitetskrav til de leverandører, kommunalbestyrelsen indgår aftale med, eller som borgerne måtte vælge via fritvalgsbeviset. Kvalitetskravene skal afspejle kommunens serviceniveau samt indholdet, leveringen og tilrettelæggelsen af hjælpen efter ældrelovens §§ 9, 11 og 13. Kvalitetskravene skal udgøre en del af den kontraktlige aftale mellem leverandøren og kommunalbestyrelsen samt mellem borgeren og den valgte leverandør efter fritvalgsbevisordningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal stille de samme kvalitetskrav til leverandørerne i ordningerne efter ældrelovens § 18, stk. 2, nr. 1 og 2. Det skal sikre ensartede kvalitetskrav i forhold til udførelsen af

hjælpen til borgerne, og at der ikke sker forskelsbehandling af leverandørerne. Kvalitetskravene skal være saglige og konkrete og må ikke være konkurrenceforvridende.

Kapitel 6

Ikrafttrædelsesbestemmelse

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. juli 2025.

Ældreministeriet, den 27. maj 2025

METTE KIERKGAARD

/ Pernille Westh